Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26bdDIZO28/26
Názov predmetu	jazyková kultúra
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Oľga Škvareninová, CSc. (prednášajúci)

Cieľ

Cieľom predmetu je rozšíriť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti v oblasti jazykovej kultúry, verbálnej a neverbálnej komunikácie so zameraním na súčasné komunikačné prostredie. Pozornosť sa venuje najmä špecifikám komunikácie v digitálnom prostredí, efektívnosti, primeranosti a kultivovanosti jazykového prejavu a zodpovednosti komunikujúceho. Predmet zároveň rozvíja schopnosť kriticky hodnotiť jazykové a komunikačné javy a primerane uplatňovať získané poznatky v osobnej, profesionálnej a digitálnej komunikácii.

Podmienky na absolvovanie predmetu

- Pravidelná účasť na vyučovaní – povolené sú max. 2 absencie (t. j. max. 2 vyučovacie jednotky). Pri počte absencií nerozhoduje, či sú alebo nie sú ospravedlnené. Za každú absenciu navyše sa znižuje výsledné hodnotenie študenta o jeden stupeň. Študent musí počas semestra absolvovať minimálne 50 % vyučovacích jednotiek. V prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50-percentná účasť na vyučovaní (Študijný poriadok UCM).
- Aktívna práca na vyučovaní počas celého semestra. Za aktívnu prácu na vyučovaní získa študent plusové body, ktoré sa pripočítajú k záverečnému testu, ktorý tvorí 100 % výsledného hodnotenia.
- Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami <92-100 %>;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami <83-91 %>;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky <74-82 %>;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby <65-73 %>;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám <56-64 %>;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta <0-55 %>.

Záverečné hodnotenie

Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami <92-100 %>;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami <83-91 %>;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky <74-82 %>;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby <65-73 %>;

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám <56-64 %>;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta <0-55 %>.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
1) Teoretické zázemie (vedomosti)
• orientuje sa v základných princípoch jazykovej kultúry, verbálnej a neverbálnej komunikácie;
• pozná problematiku stratifikácie slovenského jazyka, kultivovanosti a spisovnosti;
• rozumie špecifikám komunikácie v digitálnom prostredí vrátane sociálnych sietí a komunikácie s AI;
• pozná základné formy manipulatívnej komunikácie, dezinformácií a princípy kritického hodnotenia online obsahu;
• oboznámi sa s problematikou jazykových kontaktov, verbálnych prostriedkov manipulácie, rodovo citlivého jazyka a zodpovednosti za komunikáciu v digitálnom prostredí.
2) Praktické zázemie (zručnosti)
• uplatňuje zásady jazykovej kultúry v osobnej, profesionálnej a digitálnej komunikácii;
• primerane volí jazykové a neverbálne prostriedky podľa komunikačnej situácie, zámeru a adresáta;
• analyzuje a kriticky hodnotí jazykové a komunikačné javy v digitálnom prostredí;
• rozpoznáva manipulatívne techniky, dezinformácie a nedôveryhodný online obsah;
• využíva jazykové príručky a nástroje AI pri tvorbe a úprave textu a zároveň overuje správnosť a dôveryhodnosť získaných informácií.
3) Kompetencie
• samostatne a kriticky posudzuje vlastnú komunikáciu a jej účinok v digitálnom prostredí;
• zodpovedne využíva jazykové a komunikačné prostriedky pri tvorbe a zdieľaní digitálneho obsahu;
• reflektuje význam kultivovanej, rešpektujúcej a rodovo citlivej komunikácie v digitálnom prostredí;
• samostatne uplatňuje získané vedomosti a zručnosti pri riešení komunikačných situácií vrátane komunikácie s využitím AI.

Stručná osnova predmetu

1. Miesto jazykovej kultúry v komunikácii. Jazyková kultúra a zodpovednosť komunikujúceho v digitálnom komunikačnom prostredí.
2. Pasívne, aktívne a kritické počúvanie. Kritické myslenie. v priestore digitálnych médií.
3. Efektívna komunikácia, jej špecifiká v digitálnom prostredí. Etika v komunikácii v ére umelej inteligencie.
4. Osobitosti reči tela a ich spojitosť s jazykovou kultúrou. Význam neverbálnych a vizuálnych prvkov v komunikácii tvárou v tvár a v digitálnom prostredí.
5. Kultivovanosť vyjadrovania. Spisovný jazyk, hovorová varieta, nárečové variety.
6. Aktívna slovná zásoba, spôsoby jej rozširovania.
7. Jazykové kontakty. Preberanie slov z iných jazykov, ich udomácňovanie. Anglicizmy, jazykové globalizmy a glokalizmy, ich využívanie v digitálnom prostredí.
8. Bohemizmy v súčasnej komunikácii vrátane digitálneho prostredia.
9.Rodovo citlivý jazyk. Rodovo citlivý jazyk v digitálnej komunikácii vrátane komunikácie s AI.
10. Verbálne prostriedky manipulácie.
11. Kreativita v komunikácii.
12. Záverečný praktický test.

Odporúčaná literatúra

Pravidlá slovenského pravopisu. (2013). VEDA.
Rysová, A., & Čmehýlová-Rašová, D. (2019). Lingvistické minimum k masmediálnym štúdiám: (komunikácia, jazyk, jazyková kultúra). FMK UCM.

Šimurka, D. (2014). Hovor ako hovorca (2nd ed.). David Šimurka.
Škvareninová, O. (2019). Komunikácia s médiami a v médiách. FMK UCM.
Škvareninová, O. (v tlači). Rečová komunikácia (4th ed.). FMK UCM.